

Onderwerp Ontwikkeling jonge kind
Ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	Ons kenmerk	117760-2025
Datum	7-5-2025	Uw brief van	Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Op 20 december 2023 hebben wij u met een brief (kenmerk 392431-2023) geïnformeerd over de aanvraag van de specifieke uitkering (SPUK) 'Kansrijk Wijk', onderdeel 'Ontwikkeling jonge kind'. In deze vervolgbrief informeren wij u over de meest recente ontwikkelingen van dit onderdeel, dat de projectnaam JoKi (Jonge Kind) heeft gekregen.

De visie

Er is sprake van intergenerationele armoede en ongelijke kansen voor kinderen in de Noordelijke wijken. De (voor)schoolperiode is een sleutelperiode voor de ontwikkeling en kansen van kinderen. We willen structureel investeren in het verbeteren van de kwaliteit en het bereik van de voorzieningen voor ouders en kinderen zodat jonge kinderen op de lange termijn profiteren van de mogelijkheden die ze nu aangeboden krijgen. We zagen hiertoe twee directe aanleidingen.

Aanleiding

1. De wens van meer toegankelijke kinderopvang en betere toeleiding naar voor- en vroegschoolse educatie (vve)

In juni 2023 gaven professionals (pedagogisch medewerkers, leerkrachten, brugfunctionaris etc.) en ouders in de wijk Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk aan dat zij grote problemen zagen bij hun kinderen; jonge kinderen met (te) grote achterstanden en kinderen met risicovol gedrag in groep 7 en 8. De situatie is voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten soms bijna onhoudbaar. Als oplossingsrichting kwamen zij met het voorstel voor gratis kinderopvang in hun wijk voor alle kinderen vanaf 0 jaar. Hier zien zij de meeste kansen liggen om kinderen goed te kunnen begeleiden, ouders te betrekken en om mogelijke achterstanden te voorkomen. Tegelijkertijd

Volgvel 1

kwam rond die tijd eenzelfde voorstel van wijlen Maria Jongsma, directeur van de Voedselbank, in haar lezing bij de uitreiking van de Ubbo Emmius penning (mei 2023).

2. Het plan ‘Kansrijk in de wijk’ en werken aan een wijk community

In diezelfde tijd werkten professionals (pedagogisch medewerkers, leerkrachten, consultatiebureau, huiskamer medewerkers) en ouders in de wijk Korrewegwijk/ Indische buurt aan een ander plan. Want ook daar werden problemenesignaleerd. Met name grote achterstanden van kinderen die instromen in het basisonderwijs. Daar bleken ouders de weg naar de kinderopvang niet te willen of kunnen bewandelen. Dit plan richt zich op het versterken van aanwezige functies (consultatiebureau en Huiskamer), inzetten op preventie en werken aan een wijk community voor opgroeien en opvoeden.

Uit vervolgesprekken met alle betrokkenen blijkt dat het aan te bevelen is om een combinatie van alle voorgenoemde voorstellen gecombineerd uit te voeren. Dit omdat de verschillende oplossingsrichtingen en activiteiten elkaar kunnen versterken.

Onze missie is dat kinderen zonder achterstanden instromen in groep 3, dat ouders zo eenvoudig mogelijk ondersteuning kunnen krijgen bij de opvoeding van hun kinderen en dat kwaliteit van de voor- en voerschoolse educatie (vve) wordt verhoogd. Vve is een programma dat wordt aangeboden door de kinderopvang en het onderwijs voor kinderen van 2-6 jaar, die een mogelijke (taal)achterstand hebben.

We zijn daarom blij met de mogelijkheid voor de SPUK-aanvraag in 2023. Deze sluit aan bij onze wensen en ons beleid ‘Kansrijk Groningen’ en het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). We richten ons hierbij op de noordelijke wijken: Vinkhuizen, Korrewegwijk, Indische buurt, de Hoogte, Paddepoel, Selwerd, Tuinwijk en de Oosterparkwijk.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen dragen bij aan de ontwikkeling van het jonge kind:

1. het bevorderen van de ondersteuning van het gezin bij de ontwikkeling van het kind met een risico op onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal;
2. bevordering van de deelname aan voerschoolse educatie voor kinderen met een risico op een onderwijsachterstand in de Nederlandse taal;
3. het bevorderen van gezamenlijke training en coaching van pedagogisch medewerkers en leerkrachten groep 1, 2 en 3;
4. Verhogen inzet onderwijsassistent of pedagogisch medewerker als extra beroepskracht in groep 1 en 2.

Activiteiten

Vanuit onze doelstellingen zijn de volgende activiteiten ontwikkeld:

1. algemeen Toegankelijke Kinderopvang 0,5-2 jaar (ATK);
2. extra contactmomenten Consultatiebureau (JGZ);
3. langere openingstijden Huiskamers en extra Huiskamer in de Hoogte;
4. inzet van voerschoolse brugfunctionaris in de kinderopvang;
5. extra ouderactiviteiten, bijvoorbeeld Speel mee;
6. extra beroepskracht in groep 1 en 2;
7. opzetten van een expertisenetwerk (o.a. voor coaching en bijscholing).

Deze activiteiten werken we in onderstaande verder uit.

Voortgang

Om het project JoKi in goede banen te leiden is er een gemeentelijke projectleider aangesteld. Zij werkt nauw samen met een kwartiermaker die vanuit het project de activiteiten implementeert in de wijken, in goede samenwerking met alle betrokken partijen. We sluiten aan bij de Pedagogische wijkplannen positief opgroeien en houden rekening met ontwikkelingen en behoeftes vanuit de wijken. Dat is ook de reden dat er per wijk sprake kan zijn van verschillende inzet.

Algemeen Toegankelijke Kinderopvang 0,5-2 jaar (ATK)

De toeleiding naar vve kan natuurlijk goed vanuit de kinderopvang zelf plaatsvinden, op het moment dat kinderen 2 jaar worden. Daarom willen we zoveel mogelijk kinderen vanaf een half jaar oud de mogelijkheid bieden om de kinderopvang te bezoeken, zodat ze vanzelfsprekend doorstromen naar vve, en vanaf 4 jaar verder kunnen met vve op de basisschool. We noemen dit de Algemeen Toegankelijke Kinderopvang (ATK). Met name ouders/ verzorgers die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag willen we bereiken.

Organisatie	Gestart totaal	Gestart actief	Contact	Doorgestroomd naar vve (aantallen + toelichting)	Gestopt (aantallen + toelichting)
SKSG	37	26	14 geïnteresseerd 2 in behandeling	5 naar kinderopvang met vve 3 naar kinderdagverblijf doordat ouder recht kreeg op Kinderopvangtoeslag door werk/traject Verwachte doorstroom vve in 2025 is 23	3*
Kids First	13	13	4 geïnteresseerd	5 naar locaties met vve aanbod	

*verhuizing, over naar Kids First, gestart maar ging niet

Extra contactmomenten Consultatiebureau (JGZ)

Als kinderen om meerdere redenen kwetsbaar zijn, dan zijn intensievere en langduriger contacten bij het consultatiebureau gewenst. Daarom hebben we afspraken gemaakt met de GGD over extra inzet. De jeugdverpleegkundige informeert ouders over de mogelijkheid om vanaf een half jaar de kinderopvang te bezoeken (ATK), om zo eerder door te stromen naar vve. In de Korrewegwijk/ Indische buurt worden ouders gebeld voor de zogenaamde huilpiek, die veel voorkomt bij kinderen van rond de 6 weken, waardoor er veel onzekerheid en onrust bij ouders wordt voorkomen. Ook de verpleegkundigen in de Oosterparkweg geven aan dat zij nu meer tijd hebben voor een extra gesprek of een extra huisbezoek, waardoor ouders beter geholpen zijn en hulpverlening voorkomen kan worden. Ouders waarderen deze extra zorg zeer. In de noordelijke wijken zijn er in totaal 32 extra bezoeken geweest bij kinderen tussen de 0 en 1 jaar en 27 extra bezoeken bij kinderen tussen de 1 en 2 jaar. Er zijn 11 extra huisbezoeken geweest bij kinderen tussen de 2 en 3 jaar. Met 44 ouders zijn gesprekken geweest over deelname aan activiteiten als ATK en vve.

Langere openingstijden Huiskamers en extra Huiskamer in de Hoogte

De Huiskamer wordt gerund door WIJ, en is dus nauw verbonden met het consultatiebureau. De jeugdverpleegkundigen zijn vaker aanwezig in de Huiskamer om ook ouders te spreken die het consultatiebureau niet bezoeken. Een bekend gezicht

van de jeugdverpleegkundige die individueel met ouders spreekt en informatie of advies kan geven is een groot voordeel.

Ruimere openingstijden maken de Huiskamers beter toegankelijk voor ouders met jonge kinderen. Er is een uitbreiding van activiteiten. Deze activiteiten zijn aan vve gerelateerd, maar zijn ook gericht op het bereiken van ouders en het leggen van contact. In de Hoogte is een extra Huiskamer geopend. Het werkt voor ouders goed om informeel met andere ouders te praten en contacten te kunnen leggen. Een georganiseerde thema- middag kan zo nu en dan plaatsvinden, maar het informele karakter van de Huiskamer is belangrijk. Ouders bespreken dan zelf onderwerpen waar men meer over willen weten, zoals bijvoorbeeld gezonde voeding. Een ouder vertelt dat er veel wordt gedeeld in de huiskamer de Hoogte. Ook heftige verhalen. Dat kan soms wat ongemakkelijk zijn omdat iedereen mee kan luisteren, maar het voldoet ook aan een behoefte om te kunnen praten.

Ook worden ouders vanuit de Huiskamer geattendeerd op de mogelijkheid van ATK en vve. In de Korrewegwijk hebben ouders aangegeven dat het vertrouwen in de kinderopvang niet altijd vanzelfsprekend is vanwege de toeslagenaffaire. Voor een aantal ouders geven de mogelijkheden van de Huiskamer voldoende vertrouwen om deze stap naar de kinderopvang uiteindelijk tóch te gaan maken.

Inzet van voorschoolse brugfunctionaris in de kinderopvang

Een voorschoolse brugfunctionaris kan helpen bij de aanmelding bij de kinderopvang. Een voorschoolse brugfunctionaris is de brug tussen de omgeving van het kind thuis en de omgeving van de kinderopvang. Er zijn inmiddels 5 brugfunctionarissen werkzaam in de noordelijke wijken vanaf januari 2025. Hun voornaamste taak is om kinderen toe te leiden naar de ATK en vve, en ze zijn daarom ook aanwezig in de Huiskamer, op het consultatiebureau, maar ook herkenbaar op straat. Ze helpen ouders met de inschrijving en kunnen ook daarna contact blijven houden. Jonge ouders worden beter bereikt en geïnformeerd, want nog te veel kinderen bereiken de kinderopvang niet. Moeilijke omstandigheden kunnen dit soms in de weg staan, zoals armoede, of de Nederlandse taal. Soms is er eerst iets anders nodig, of passen alternatieven op dat moment beter. Ook daarover gaat de voorschoolse brugfunctionaris met ouders over in gesprek.

Extra ouderactiviteiten

In de Huiskamer en de kinderopvang bieden we meer ouderactiviteiten aan die aansluiten bij het vve-beleid, die gericht zijn op preventie van ontwikkelingsproblematiek. Kinderopvangorganisaties kunnen daarom vanaf mei 2025 Speel Mee introduceren of uitbreiden, waarbij ouders met hun kinderen vrijblijvend kunnen spelen bij de kinderopvang. Vanaf oktober 2024 is er een speeltheek in de Vensterschool Paddepoel. Tot dusver hebben 57 kinderen de Speeltheek bezocht, en is ontwikkelingsbevorderend speelgoed uitgeleend. Voor zo'n 60% van de ouders wordt vanuit de Speeltheek contact gelegd met bijvoorbeeld het consultatiebureau, de voorschoolse brugfunctionaris, ATK en vve.

Extra beroepskracht in groep 1 en 2

Eenmaal op de basisschool, willen we de educatieve kwaliteit in de kleutergroepen en de expertise van de beroepskrachten verbeteren. In aanvulling op de inzet van een derde pedagogisch medewerker in de kinderopvang, wordt in de kleutergroepen van 8 basisscholen in de noordelijke wijken, op basis van achterstandsscores, een extra beroepskracht ingezet. In deze groepen wordt in principe het vve-programma vanuit de

kinderopvang voortgezet. Door de relatief grote kleutergroepen is er weinig ruimte voor interactie tussen leerkracht en kind. Het verruimen van de interactie tussen leerkracht en kind heeft een positieve impact op de ontwikkeling van het jonge kind. Basisscholen geven aan dat de extra handen in de klas noodzakelijk zijn om de aanwezige achterstanden bij kinderen op te vangen.

Opzetten van een expertisenetwerk (o.a. voor coaching en bijscholing)

Voor professionals is er een expertisenetwerk dat regelmatig bij elkaar komt. Dit expertisenetwerk wordt aangestuurd door een kwaliteitcoördinator, en bestaat uit een vertegenwoordiging van kinderopvang en het onderwijs. We willen de kennis vergroten en verdiepen en de kwaliteit van vve verbeteren. Leerkrachten van groep 3 worden ook voor de bijeenkomsten uitgenodigd om zo bij te dragen aan de overgang van meer spelend leren naar meer doelgericht leren in groep 3. Er heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden op Let's Gro 2024.

Financiën

Het geld in de Specifieke Uitkering (SPUK) Kansrijke Wijk is bedoeld voor de preventie van armoede en schulden, veerkracht en weerbaarheid, re-integratie, school en omgeving en de ontwikkeling van het jonge kind. De ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) stellen in totaal 250 miljoen euro beschikbaar aan 20 kwetsbare stedelijke gebieden verbonden aan het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). De gemeente Groningen heeft voor drie jaar (2023-2025) in totaal ongeveer 11.3 miljoen euro aangevraagd. Het totaalbedrag van het beleidsterrein jonge kind is 3.267.268 euro voor 3 jaar (2023, 2024, 2025). We verwachten op dit moment een klein overschot wat we overhevelen naar 2026. Hiervoor dienen we na de zomer een aanvraag in.

Monitoring

Monitoring wordt uitgevoerd door afdeling Monitoring en Informatie in samenwerking met afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) en gedeeltelijk door de Hanze. Er is een onderzoeksmethode ontwikkeld, waarbij wordt gemonitord vanuit drie perspectieven: kinderen, ouders en professionals. Er wordt gemonitord op basis van kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Zodra een activiteit zichzelf heeft bewezen; wordt dit niet nader onderzocht, maar worden ervaringen opgehaald.

Planning en vervolg

Over de eindresultaten van het project JoKi informeren we u in q1 van het jaar 2026. Op de nieuwe SPUK-aanvraag 'Kansrijke Wijk', onderdeel jonge kind komen we in het nieuwe jaar uitgebreider terug.

Volgvel 5

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Mirjam van 't Veld

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.